

Numărul 47 Oradea-mare 19 nov. (2 dec.) 1900 Anul XXXVI

Apare duminică. Abonamentul pe an 16 cor., pe $\frac{1}{2}$, de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

(Teatru de copii.)

Nunta lui Pirjol.

— Glumă de la sate, —

(La ridicarea cortinei, întră chorul cântând.)

(Aria: Astăzi cu bucurie.)

Haideți la veselie
 Cu toți, surori și frați;
 E zi de bucurie
 Și drag ve ospătați.
 Că ne-a pofțit la masă
 Pirjol, ce s'a 'nsurat,
 Și-aduce azi mireasă
 Chiar de la Țerigrad.
 O nuntă mare,
 Ce seamăn n'are
 În satu nost:
 Măncări o clai
 Și vin — păraie,
 Cum n'a mai fost.

(Chorul se înșiră în fața scenei, apoi cântă.)

Pirjol e om cu vază
 Și mare bocotan,
 Că seara el cinează
 Săminte de bostan.
 La prânzul mic inghite
 La noduri seci în dar;
 L'amiază răbdări prăgite
 Și pulpe de țințar.
 Ospățul mare,
 Ce seamăn n'are

În satu nost;
 Noue ne este
 Ca ș-o poveste
 Ce n'a mai fost.

UN FUGAR (întră iute și vărindu-se între
 popor, vine înainte.)

Hop țup, pui de euc,
 Fugi din cale să me duc,
 Că grăbesc în fugă mare
 Și vin tocmăi de la mare,
 De dincolo de Bělgrad,
 Din orașul Țerigrad.
 Și de-acolo ce-am adus,
 Veste mare și de spus:
 Că Pirjol s'a însurat
 Cu o fată de 'mpērat.
 Pe pământul rotogol
 Nu mai e slut ca Pirjol;
 Cât îi lumea măricea,
 Nu-î frumoasă ca și ea.
 El uritu satului,
 Ea mândra pământului.
 Doamne ce mai potrivéală:
 O mărgea p'o tingeală,
 Un uliū c'o păsărică,
 Un strigoiu și-o zină mică,
 Un scăete și un crin,
 Zimbet dulce și-un suspin,
 Boabă albă și-un tăciune,
 Un blăstēm și-o rugăciune ---
 Dar făcutu-ne-ați de cină?
 Că nuntașii aū să vină.

O FEMEIE.

Făcut zeu lucru cinstit,
Cum nu s'a mai pomenit,
Cum n'a fost și nici nu este,
Ca să meargă 'n lume veste,
Să v'aduceți toți aminte
Când mâncarăți la plăcinte,
N'ați mers cu stomacul gol
De la masa lui Pîrjol :

*Doue cioară**
Duc la moară,
Un cocoș
Toarnă 'n coș,
Doi sitari
Sînt morari,
O furnică
Tot dumiță,
Doi gînsaci
Toarnă 'n saci,
Doue rață
Bagă 'n straiță,
Doi greluși
Duc la uși,
O găină
Îa făină,
Un țînțar
Pune 'n car,
O șopêrlă
Trage 'n sfêrlă,
Și cicaru
Duce caru,
Îar o țarcă
Tot descarcă,
Și o broască
Pune 'n troacă,
Veverița,
Perpețița
Cern cu sită
Pentru pită,
Grauri cîntă
Și frămîntă,
Cocostirgi
Fac covrigi,
Doue mușce
Fac galușce
Vêrcolaci
Fac colaci ...

Veți avea dar belșug mare,
Poftă bună la mîncare !

CHORUL.

Frunză verde, măr crețesc,
Ospêtoiî ne sosesc.
Să-î primim cu bucurie,
Cum n'a fost și n'o să fie,
Ca mireasa să și vază,

* Rîndurile cursive sînt scoase din popor.

Că Pîrjol e om cu vază ;
Că nu-î coada țapului,
Ci e capul satului ;
Că nici nu-î a cincea roată,
Ci frunțaș la multă gloată
Și că masa lui Pîrjol
E vestită 'n rotogol.

ALT FUGAR *vine uture.*

Vin nuntașii, haia-hai,
Par că ne-au sosit din din Scaî !
Ufui, că mulți is Doamne,
Domnișori și domni cu doamne !
Și 'ntre dênșii dauleu,
Zăpăcit de capu-meu !
Cine naiba-a și zărit,
Puii de rață potcovit,
Pasere cu pălărie,
Țiocărlie cu mîntie !

Un păun
Este nun,
Păunița
E nunița,
Patru gășce
Le sînt druşce,
Un purcel
Vornicel,
Doi cocori
Grăitori,
Și gîndaucul
Ține sacul,
Un tutean
Căpitan
Și o tuteă
Bea la vuteă,
Doi greluși
Mujicuși,
Treî țînțari
Lăutari,
Doi gășcoi
Sufică 'n foî,
Doi broșcoi
Fac cimpoi,
O musică
De pisică,
Și doi șoareci
Joacă 'n cioareci,
Treî paingeni
Sar tot stingeni ...
Hop țup
Puii de lup,
Fugî din loc
Ca să joc ...

(*Joacă cîteva tacte.*)

(*Nuntașii sosesc. Pîrjol cu mireasa vin în frunte, apoi ceialalți, oprindu-se în mijlocul scenei.*)

CHOR.

Mirele, mireasa,
Vadă-și vesel casa ;
Mulți ani să trăiască
Și să se sporească !

O ȚIGANCĂ.

Io-s Ileana
Cosânzeana,
Albă, par că-s de ninsoare,
Cu obrazul rupt din soare,
În soare te poți uită,
Da 'n ochii mei nu și ba ;
Mândră ești și tu mireasă
De prin multe țeri aleasă,
Ț-am cules decî de cu zori
Un mănunchiū frumos de flori,
Cu el să te 'mpodobești
Și la mulți ani să trăești !

(I predă buchetul.)

UN BĂIAT MIC.

Io-s vestitul Piticot,
De-un cot cu barbă cu tot,
Am vinit în grabă mare
Pe un rac bătrân călare
Și cum el săriă ogorul,
Am cădut, mi-am rupt piciorul.
Dar un meleiu ce fugiă 'n sus
M'a luat și m'a adus.
Mult m'am frământat pe drum,
Ce să ve urez acum ;
Și frumos m'am pregătit,
Dar, vedeți, am răgușit :
Nu pot zice-o sfărătură,
Pare e'am galușcă 'n gură.

DOÎ BĂIETI ȘI MAI MICI.

ÎNTEIUL.

Io-s viteazul Strimbă-lemne,
Care 'n nourî creastă semne.

AL DOILE.

Eū, voinicul Sfarmă Piatră,
Care frig — cartofi pe vatră.

ÎNTEIUL.

Amendoî sūntem de-o viță.

AL DOILE.

Șeptea apă 'n chiseliță.

ÎNTEIUL.

Sūnt grozavul uriaș.

AL DOILE.

Din orașul Nevoiaș.

ÎNTEIUL.

M'am luptat cu lei, bălauri.

AL DOILE.

Și 'mpușcat-ai niște grauri.

ÎNTEIUL.

Brațul meu izbeșee, taie.

AL DOILE.

Ca cuțitul în ludaie.

ÎNTEIUL.

Sabia mea e temută.

AL DOILE.

Ca o drêglă de cucută.

ÎNTEIUL.

Buzduganul — foc ș-omor.

AL DOILE.

Și o luăm pe picior ...

ÎNTEIUL.

Aușind ce s'a 'ntemplat —

AL DOILE.

Chiar eram la cărcimă 'n sat.

ÎNTEIUL.

Am încălecat p'un smeū.

AL DOILE.

P'o mărtoagă de duleū

ÎNTEIUL.

Ș-am vinit să ve einstim.

AL DOILE.

La vin bun să chefuim.

UN CÂNTĂREȚ (mirilor.)

Bine ați vinit la noi !

CHORUL.

Oi, oi, oi, oi.

CÂNTĂREȚUL.

În sātuțul vechiū Strimboi

CHORUL.

Boi, boi, boi, boi.

CÂNTĂREȚUL.

Să 'mplețiți aici viață.

CHORUL.

Ață, ață.

CÂNTĂREȚUL.

Plină toată de dulceată.

CHORUL.

Ceață, ceață.

CÂNTĂREȚUL.

Ca și doue turturele.

CHORUL.

Rele, rele.

CÂNTĂREȚUL.

Înzestrate cu mărgele.

CHORUL.

Gele, gele.

CÂNTĂREȚUL.

Fără ceartă, strimbătate.

CHORUL.

Îmbătate.

CÂNTĂREȚUL.

Unde plânsul nu străbate.

CHORUL.

Bate, bate.

CÂNTĂREȚUL.

Deci c'un suflet și c'un graiū,
Ve dorim un dulce traiū.

CHORUL.

Aiū, aiū, aiū, aiū.

CÂNTĂREȚUL.

Mirii să se ferească
Și la mulți ani să trăiască!

CHORUL.

Îască, îască.

PÎRJOL (cătră toți.)

Ve mulțumim. Poftim în casă.

Întéiu la joc, apoi la masă!

(Musica începe a cântă. Pîrjol își ia mireasa la joc; apoi toți intră 'n horă vesel și joacă)

(Cortina.)

IOSIF VULCAN.

Cugetări.

În caliciul celei mai frumoase plăceri, locuește durerea.

Ernst Schulze.

*

Prietenia este floarea unei clipe și rodul timpului.

Kotzebue.

*

Prietenia mai degrabă supraviețuește moartea decât absența.

Petit-Senn.

*

— Ați vădut vre-odată fericirea?

— Da, fericirea altora.

Arsène Housaye.

*

Care om este nefolositor? — Acela, care nu știe nici să poruncească, nici să se supună.

Goethe.

*

Răbdarea este poarta plăcerilor.

Jacobs.

V a r a.

(Fine.)

Ajung într'un ochiū de pădure, un luminiș atâta
cât să poți întoarce un car în loc. De-asupra,
frunzișul inchidea o boltă rotundă. Pe unde crengile
erau mai răuțe, se strecură câte-un mănunchiū de
raze, ce se sfărmau apoi jos într'o pată de lumină.
Cracii, ca niște brațe vênjoase, se impletiau între ei,
de nu te mai puteai dumeri de la ce trunchiū purced.

— Cum zefirul a amuțit, privind la crengile ce
se string pătimaș în de ele, ți s'ar părea că-s brațele
unor îndrăgostiți, pierduți în estasul primei îmbră-
țișări.

— Nimerită asemănare, face ea veselă.

Un părăuș se svêrcoliă printr'o vênă deschisă
în stratul de frunze uscate. Dênșii apucă în susu lui.
Susurul slab muriă înădușit de tăcerea adâncă a
codrului.

Căldura apesă greoi peste creșcetul pădurei.
Pășerile amortise și ele de-atâta arșiță.

Părăușul curgea dintr'un smirc. Se oprese a-
mêndoi în fața băltogului: De la deal, malul îi mai
înalt, țesut în plasa rădêcinilor; de astălaltă parte
apa-i una cu pământul. O bucată bună la vale, lo-
cul e îmbuibat de udeală. În jilăveală se cunosc ur-
mele lupilor ș-a căprioarelor ce vin de s'adapă. Tin-
țării plutesc în nourașe de-asupra mlaștinei. Mirosul
de apă zăcută e înecător.

Vremea se schimbă.

Se întore înapoi la vale: Vêrful copacilor în-
cepuse a tremură în suflarea vântului. Printre crengi
eră rêscoală mare.

— Vremueșce ..

— Ar fi frumos să ne apuce o vênțoaică.

— Ferească Dumneđeū de mai reū.

Când aū ajuns în poiană, vântul se înăsprișe
bine; copacii se sbăteau cu desnădejde în brațele
lui. Crengile pocniau, încruciașându-se în de ele.

— A, îndrăgostiții dumitale s'aū apucat de pèr.

Când aū ieșit din pădure, cerul eră înourat
peste tot. Vântul eră mânios, risipind din fugă pi-
curi de ploae.

Calul o ia repede. Ea-și ținea cu amêndoue
mânile pâlăria. Dênsul mână, plecând bârbiea în
piept, ca să nu-l lese vântul cu capul gol.

Prind a cădea întei stropi mari, grei și reci.
Vântul s'ogoe. Ploiea porneșce cu furie. Calul mai
conteneșce din alergătură, blegind urechile.

Nu mult și drumul curge gârlă. Ea tremă ră,
dar nu scoate o vorbă.

Dealul l-a suit cu greū. Se făcuse mâșgă și ca-
lul rapăgă de să dee 'n bot. Apa năvăliă 'n clocot.
La un pripor, calul dă înapoi de eră mai să-i rês-
toarne taval în ripă.

În deal, ploaea încetează.

Cucoana îi întimpină ridênd:

— V'a murat bine, — las' că mai creșceți ...

Blusa udată se întinsese bine pe pieptul fetei,
luând formele sînului. Rochiea-i se băte pe pulpe,
arătându-le rotunjimea; în mers se afunda pân' și-n
ungherile cele mai tainice ale trupului.

— Ai să me blăstemi că te-am dūs la necaz.

— Te înșel: — am să te premăresc ...

Î N P Ă D U R E .

Soarele se ridicase în prânzul cel mare și ea încă nu se arătase. Nu-și află locul de neastâmpăr. Îi eră în grijă să nu se fi îmbolnăvit. Când a vădut într'un târziu că ies boierii pe moșie, a simțit o adâncă ușurare în suflet.

Soarele asvêrlia jăratec pe pământ.

Ograda rămâne mută. Oamenii erau pe lan.

De sus curgea foc. Părea că dă să se sdrobească totul sub nădușala greoaie a zilei.

Îndrăsneșce să între în casă. Tremură de par' că s'ar fi dus la moarte. Păreții înalți, zugrăviți, păreau amenințători: când din când să se nărue peste densul.

Călcă în vârful degetelor. Uși în toate părțile. Trece în cela capet al sălei. Se uită printr'o ușă dată puțin în lături: abia a putut să-și înăbușe un strigăt de bucurie. Nu mai știe pe ce lume-i: Ea sta pe un scaun, cu fruntea răzămătată de marginea mesei. Părea că doarme. Haïna albastă o prindea de minune. Dinaintea ei, eră o carte deschisă.

Sfios, înaintează în spre densa. Abia-și ținea suflarea. Ar fi vrut să strige, să bată din palme, ca și copiii când vèd ridicându-se pe cer luna. Calcă ușor, cu îngrijire. Ajuns lângă densa, rămâne un moment la gânduri. Aruncă ochii pe carte:

Lasă-ți lumea ta uitată,
Mi-te dă cu totul mie...

S'apleacă binișor în spre densa și-i atinge ceafa cu buzele.

— Iartă-me ... iartă-me, — îmi ești dragă.

Îi sărută mâinile încălzându-i-le în șiroaiele de lacrimi ce-i isvorau din ochi.

— N'am de ce să te iert; -- te așteptam —

IOAN ADAM.

Ziua bună!..

*Tremură zefirul luciul
Lacului în depărtare;
Vraja nopții se întinde
Tot mai mare! ...*

Tot mai mare! ...

*Ciripiri de păsărele
Umplu noaptea 'nseninată,
Pe când luna-și taie calea
Depărtată! ...*

Depărtată! ...

*Iară trestiea-și mlădie
Trupul gingaș și subțire,
Când zefirul îl cuprinde
În neșcire! ...*

În neșcire! ...

*Farmec, liniște, splendoare:
Toate 'n noapte se adună;
Dar dispar încet și tainic ...
Ziua bună! ...*

Ziua bună! ...

ION DAFIN.

Manuscrisul unei femei.

(Urmare.)

Numai bietul tată mai venia câte-o dată pe la mine, me mângăia și cu asta-mi mai dădea curaj să sufăr cu resemnare aceea ce mi-a fost scris să sufăr. De această suferință înse, nu m'am plâns lui. Cu ce m'ar fi putut ajuta și la ce l-aș mai fi măhnit înședar și pe densul?

Mi-am zăvorit și de asta dată durerea în mine. Vara me duceam regulat la moșia unui unchiu al meu, o moșie în mijlocul munților. Acolo eră și mai pustiu.

Singurătatea și monotonia acelor locuri — așa mi se păreau mie. Aceasta din cauză că nu me mai mulțumia nimic — me apesă cumplit.

Singurul loc care-l preferam de obicei eră o boltă de vilă din fundul grădinei, un loc retras, izolat. Acolo me duceam mai în totdeauna dimineața și după masă, me așezam pe o canapea lungă, priviam vèrfurile munților din colo care se strecurau pe după pomi și dedeam voe gândurilor mele să pribegească aiurea. În acele momente me sustrăgeam de realitatea care me sdrobiă, me prăpădia, me înăbușă. Năluca se strecură iar în gândurile mele, luă diferite înfățișări, me înfășoră în mrejele sale și încet încet me simțeam atrasă par' că de un magnet de aceasta visiune, o lăsam în adins să se contureze mai bine în gândul meu, începeam par' că s'o urmăresc și să me simț bine lângă această năluca.

O senzație ușoară me copleșă în acele momente, ochii mi se împingenau, privirea mi se perdea în pulberea aurie care poleia vèrfurile munților și adormiam. În vis năluca luă forme deseversite. Eră un bărbat frumos, frumos ... și-ți semena ție ca doue picături de apă.

De aceea am tresărit când te-am vădut pentru prima dată. Pentru prima oară nu puteam să-mi aduc aminte unde mai vădusem eu ochii și obrazul tei. După puțin mi-am adus aminte.

În vis, aceeaș ființă me luă de mână, me ducea departe, departe, și pe tot parcursul aceluï drum ochii lui erau fixați în ochii mei.

Și ce mult îmi plăcea să-mi scald privirea în privirea lui. Lueru curios: La fie ce clipă, peisagele se schimbau dinaintea mea: aci par' că se făcea că eram într'o pădure, aci pe vârful unui munte, aci într'o livadă, mereu în alt loc.

Și aceste vise se sfêrșiau foarte reu: ori ne eșia un urs înainte, ori acel necunoscut care me ținea de mână, cădea într'o prăpastie, ori eram omoriți de fiarele sêlbaticice.

Eu de spaimă dedeam câte-un țipăt și me deșeptam. În acele momente eram loarcă de nădușală.

În timpul cât eu ședeam la unchiul, bărbatul meu rămânea acasă pretextând diferite afaceri. Am aflat în urmă că expre me trimitea la unchiu numai ca să rămăe singur de capul lui. Mai știe iar, că acolo nu aveam să întêlnesc pe nimeni, așa că nu avea de ce fi gelos. Dacă se poate numi și aceasta gelosie: Un om care-și maltratează soția și care n'o iubeșce, să mai fie gelos de densa?

Acasă, singur, aducea femeï perdute — am aflat-o și asta mai târziu — cu care petrecea chiar în caminul conjugal, fără pic de rușine. Cum se poate numi un asemenea soț?

După un timp de 3 ani de această ticăloasă căsnicie, suferința și mâhnirea au ajuns în cele din urmă să atrofeze tot în ființa mea, făcându-mă aproape nesimțitoare la faptele murdare ale acestui bărbat ingrât și mișel. Adevărat că obișnuința este o a doua natură la individ. Eu obișnuindu-mă de mic copil cu suferința, n'oi mai înțelegeam și nici nu me mai impresiona loviturile ei.

Ajunsesem într'o stare așa de bolnăvicioasă de spirit, că nu mai doriăm nimic, nu mai visam, ca alte date, gândul nu-mi mai sbură aiurea, ci se învârtia în cercul strimt al acelei căsnicii întocmai ca o muscă într'o sticlă: vede lumina dincolo de sticlă, dar nu pricepe pentru ce nu poate străbate până acolo. Se învârtesc până când în cele din urmă iluzia o ostenește și o doboară. Printr'o licărire vagă întrezăriam dincolo de aceasta căsnicie alte orizonturi, alte lumi, dar nu percepeam nimic din toate acestea. În această stare anormală mi se părea că eram mulțumită așa cum eram. Bine înțeles, că nu eră decât o mulțumire falsă, mulțumirea sufletească a unui fisic când poate să respire aer curat imbiat cu mirosul florilor de câmp, cu câteva zile înainte de a muri.

Nici acum când scriu aceste rânduri, și au trecut d'atuncia atâtea luni, nu înțeleg și nu pot să-mi explic cauza acestei schimbări curioase și nenaturale.

Bărbatul meu vedându-mă schimbată, bănuia că aceasta schimbare se datează faptului că-l înșelam cu vr'un amant. A mers cu prostia până acolo, că a început să-mi spioneze toate mișcărilor, să-mi caute scrisorile și să pue și pe servitoare să me spioneze.

Am avut curagiul să riș de bănuiala prostească ce avea, dar n'am zis nimic.

III

Îubirea mea.

După câteva săptămâni m'am dus la unchiul meu tot singură.

Atunci te-am întâlnit.

Momentul acela, cel mai sublim din viața mea, îl am și acum înaintea ochilor. Par' că te ved — erai pe canapeaua de lângă pian, când mătușa mea mi te-a prezentat. Un fior de o senzație necunoscută îmi scutură întreaga ființă și ochii mi se pironiră în privirea ta. Aceasta privire am observat că te-a făcut să roșești.

Mătușa a eșit să dea ordine servitoarei pentru dulceață. Fără să-mi dau socoteală de aceea ce făceam, m'am lăsat în voea unei puteri necunoscute, care m'a împins să stau lângă tine și am stat. Ar fi greu să nu reamintesc ceea ce se petrecea în sufletul meu în acele momente, țin minte numai ce mi-au vădut ochii, nu și aceea ce am simțit. Adevărul e, că nici în acele momente nu aveam noțiunea faptelor mele și impresia ce mi-ai pricinuit-o așa de brusc, impresie, care m'a copleșit, m'a învăluit toată într'o baie caldă de raze de soare.

Atât mi-aduc aminte din acele clipe fericite că în momentul când mi-ai vorbit, te-ai uitat în ochii mei cu uitătură așa de curioasă, de neînțeleasă pentru mine, că uitătura aceea mi-a scormonit până în adâncul sufletului, mi-a infierbintat sângele, mi-a făcut inima să svienească mai cu putere și o fericire dulce, tainică, neînțeleasă m'a învăluit ca într'o pânză de paiagen, cuprindându-mi întreaga-mi ființă. A-

tunci totul pieri din giurul meu și nu te vedui decât pe tine înfășurat într'o lumină feerică care me ameți. Nici nu mai știu ce am vorbit atunci, căci mintea și tot sufletul meu, erau pline numai de ființa ta. Erai farul în mijlocul nopții, către care se îndreptau pașii mei. Lampa împregiurului căreia aleargă fluturi atrași de lumină fără să-și poată da seama sêrmănele ființe că flacăra o să le arde aripele. Se năpustesc singure spre această flăcără unde-și găsesc moartea; dar moarte dulce, o moarte pe care nu o simt căci e o moarte în lumină care le-a amețit ochii. Și tu erai pentru mine o floare către care alergam cu brațele deschise, cu tot sufletul ca să pier și eu. Dar! Te-am iubit din primul moment când te-am vădut, cu un amor puternic, nelumesc, necugetat. Eră schintea electrică care ne incendiază ființa fără voia noastră, fără să șcim cum ne cuprinde și fără să avem putere a i ne împotrivi.

Puțin m'a îngrijit în acele momente de ce se va petrece în urmă.

N'am mai cugetat nici la lume, nici la bărbatul meu. Probă că mintea mea nu mai cugetă la nimic alt decât numai doară la ființa ta, e faptul că în tot timpul mesei nu mi-am deprins privirea de pe figura ta.

De sigur că cineva din giurul nostru o fi observat, dar puțin m'am îngrijit atunci d'asta.

Par că am eșit să ne plimbăm puțin.

Tot inconștientă m'am apropiat de tine și ți-am luat brațul. Fericirea aceea n'oi mai gustasem până atunci.

O senzație dulce care-mi încăldi sângele me cuprinse de odată. Mâna mea tremură la brațul teă.

Eram în culmea fericirii.

Tu iarăș, erai nestimpărat, vedeam bine și nu șcieai ce să spu.

Reușisem să-ți trimet și ție puțin din simpatia care me învăluisese pe mine.

Îmi reamintesc în acest moment pasagile ce mi le-ai spus odată despre dragoste: Psihologicește, dragostea este atracțiunea inimilor, ce nu și-o poate explica rațiunea; este atracțiunea ochiului, a sângelui, a surisului, a grațiilor, a vocei...

„Legile universului sânt stabilite pe principiul atracțiunei; chiar acest univers, s'a creat prin atracțiune și simpatie. Dacă n'ar esistă universul, n'am esistă nici noi.

„Atracție la ființe, înse, nu se produce decât atunci când e simpatia reciprocă, afinitate de fluide... când sângele se potrivește. În acele momente vibrațiile gândirei se transmit cu inlesnire de la unul la celalalt. Legea aceasta se întâlnește în firul de iarbă ca și în soare.

Și tot tu mai mi-ai spus că dragostea sinceră se naște brusc, fără nici o reflexiune, din temperament sau slăbiciune. Așa este. Ai multă dreptate. Tocmai de aceea îmi dau seama de rostul acestor cuvinte.

Am simțit că brațul teă a început să tremure în cele din urmă, și după un oare-care timp mâna mi s'a încăldit. Va să zică nu erai indiferent la pasiunea care incendiase sufletul meu, luași și tu parte, începeai să simți, să fii atrasă către mine, îți eram simpatică, deci eră destul. Aveai să me iubești.

(Va urmă.)

GR. MĂRUNȚEANU.

În chestia „petiției“ lui Avram Iancu.

Amicus Plato, sed magis amica veritas.

Maî lunile trecute am fost dat publicității o petiție, ce o aflasem între scrisorile lui Iancu — chiar la casa natală a eroului — espunându-mi nedumeririle asupra ei, pentru ca cei competenți să spună cuvântul din urmă.

Dacă aveam petiția la îndemână, aş fi prezentat-o din capul locului vr'unei persoane competente și eventual aş fi abstat de la darea ei în publicitate. Dar, cum spuneam atunci, n'am avut-o decât până am decopiat-o; nepotul lui Iancu ținea la ea ca la o moaște și n'a voit să mi-o dea odată cu capu, „n'o dau, domnule, n'o dau“...

De altcum întreagă nedumerirea se învêrte în giurul iscăliturii, căci petiția nu este scrisă de Iancu la nici o întemplantare.

Am vădut iscălitura lui de maî multe ori, am cetit manuale de studiu scrise întregi de mâna lui Iancu pe vremea când eră la școală — și am aflat o asemănare deseversită în subscrierea de pe petiția cu pricina. De aceea credeam că e alui Iancu.

Acum, că s'a declarat a priori, că subscrierea este falsificată, am datorința de a o presintă publicului pentru ca cei competenți să spulbere, sau să confirme credința mea.

Cu mari și multe făgăduiri și legăduiri am ajuns pentru douë zile iarăș în posesiunea originalului; me folosesc de acest scurt interval, ca să presintă publicului facsimilul subscrierei:

În urma urmei Iancu nu a trăit în evul mediu; vor fi deci destui martori vrednici de credință, cari să declare, dacă subscrierea este autentică sau nu.

Și odată făcută aceasta constatare, eu îmi voi plecă capul cu smerenie...

Se va constată că subscrierea este falsă?

Atât maî bine. Petiția nu maî are nici o valoare. Adecă totuș are: ne vom alege cu constatarea, că dușmanii eroului și mititeii, cari voiau să exploateze mărirea lui, au degenerat până întru a-i falsifica subscrierea, ca să-i întunece nimbul și să stoarcă bani. Vom încrestă-o și asta la răvaș!

Se va constată că subscrierea este autentică?

E datorința istoricilor să ne lumineze, cum a ajuns subscrierea sub o petiție zăncinoasă, și umilitoare pentru caracterul mândru al regelui Munților.

Și nu va fi doar greū a ne lumina. Iancu cel

din 1853 nu maî este Iancu cel adevărat, ci numai umbra lui. Chiar dl Șiuluțiu, cel maî competent în materie, ne-a spus cuvintele eroului zdrobit, cuvinte, cari conțin un adevăr cutropitor de trist: „Eu nu-s Iancu, eu-s numai umbra lui Iancu; *Iancu e mort*“.

Când am cetit cuvintele aceste, un fior mi-a trecut de-a lungul trupului... vedeam înainte-mi icoana celui maî mare poet al nostru, isbind coardele lirei cu cele din urmă sfortări ale unui geniu, care se stinge:

Unde-s șirurile clare din viață-mi să le spun,

Ah, organele-s sfărmate — și măestrul e nebun!

Un geniu, care simțeșce că se întuneacă — Eminescu — un eroū care are conșciința, că e numai umbra celui de o dată — Iancu — iată douë sujete demne de condeiul unui Shakespeare!

Și cine are pretenții a cere unei astfel de *mort-viū* conșciința de acțiune de altă dată?

Cine poate susține cu siguranță, ce s'a putut petrece în clipele acele întunecate, când ochii lui nu maî vedeau realitatea, când vëlul cernit al inconșciinței îi acoperia ochii și îi întuneacă mintea, ca să nu maî vadă și să nu maî șcie lumea reală...

Astfel chiar autentică de ar fi subscrierea, departe de a resfrânge o umbră asupra lui Iancu, îl va ridică și maî mult în ochii noștrii; alături de eroul neînfrânt vom avea icoana eroului zdrobit, care nu-și poate da seama de ceea ce se petrece cu el și, sedus de alții, subscrie o petiție, pe care ar sfîrtică-o bucăți în clipe de conșciință.

Va zice cineva, adevărat, în ochii noștrii Iancu nu perde nimic, dar ce vor zice străinii?

Străinii?

Acei ce scriū *sine ira et studio* vor continuă a scrie în acelaș ton de laudă și de admirație. Dar aceștia sūnt prea de tot puțini.

Vor fi și de aceia, cari vor crede, că e merit a lovii cu copita leul care moare, a isbi cu noroi în fața celui maî loial dușman de principii. Aceștia vor fi maî mulți. Dar Iancu nu are trebuință de elogiile lor și nici noi nu avem.

Geniul lui Iancu priveșce cu un zimbet superior la aceste svêcoliri neputincioase, în deplină conșciință, că opintirile aceste vor dispărea de o dată cu valorile fanatismului de rasă — și istoria va eși biruitoare din acest vâlmășag.

Câtă vreme înse lucrurile se privesc sub impresia recentă a trecutului, câtă vreme impresiile sūnt prea vii, ca ele să nu preocupe gândirea scriitorilor — nu vom cere dușmanilor elogiū.

Isbească-l deci cu noroi și cu tină, spună în fața tribunalelor că a fost hoț și tâlhar! —

Erupțiunile aceste sūnt o dovadă maî mult despre adevărata lui mărime.

Și dacă noi ne revoltăm în fața lor, eroul zimbeșce de sigur din lumea lui de nemurire...

De încheiere, după ce în „Transilvania“ se dă espresie mirării pentru publicarea petiției, îmi iaū voie a spune, că douë motive m'au îndemnat s'o dau publicității.

Întei chiar cultul și dragostea ce o avem pentru Iancu.

Acest cult, care din generație în generație va luă proporții tot maî legendare, nu poate admite nici

o umbră de nedumerire la adresa eroului slăvit. De ce să nu ne lămurim, câtă vreme avem prietini și cunoscuți personali ai eroului? Și de ce să nu o tratăm în public, când figura lui Iancu e mult mai clară, decât să nu îndrăsnim a desbate în fața lumii întregi ori ce faptă a lui?

Alt motiv e, că despre zilele din urmă ale lui Iancu prea șcim puțin.

Articolul, credeam, va da ansă vre unui condei competent ca — de o dată cu clarificările — să prezinte unele date noue din zilele din urmă.

Bătrânii de la cari avem atâtea povețe, atâtea entuziasm și lumină — nu și-au achitat întreagă datorința față de noi, dacă se duc fără a ne lăsa o icoană reală a acestor zile de jale.

Va zice cineva, sunt lucruri triste.

Șcim. A spus-o de mult Papiu-Iliarianu, că istoria noastră națională e o „istorie de patimi“.

Dar ori cât de trist ar fi acest sfârșit — acest act al cincilea al tragediei — generația tineră e dornică să-l șcie și să-l cunoască.

Am ascultă înduioșăți sfârșitul povestii ... alăturea de admirație am simți durere și milă -- ne-am descoperi cu evlavie capul, în vreme ce ochii noștri ar străluci de lacrimi: „o lacrimă fierbinte“ --

Budapesta.

AL. CIURA.

LITERATURĂ.

Alexandri în ediție populară. „Biblioteca pentru toți“ din București, care acuma apare în editura librăriei Leon Alcalay, publică în nr. din urmă drama „Ovidiu“ în 5 acte de V. Alexandri. Dl I. Bianu, profesor și bibliotecar al Academiei Române, a scris edițiunii acesteia o prefață, în care zice: „Ovidiu“, este o dramă scrisă de marele poet la vârstă coaptă; în această dramă ea și în „Fântâna Blandusiei“ poetul ne prezintă societatea romană din timpul înteiului împărat al Romei, al lui Octavian August, și pe poetul amorurilor și al plăcerilor, care a fost pedepsit de atotputernicul August cu exil pe viață la orașul Tomis— Constanța noastră de astăzi. Alexandri ne arată apoi pe rafinatul poet al Romei petrecându-și ultimii ani ai vieții, acum 1900 de ani, în clima aspră de la Marea Neagră și în mijlocul populațiilor și mai aspre ale Geților și Dacilor neastâmpărați“.

Jubileul de 25 de ani al Societății Geografice Române din București se va serba în ziua de 6/19 decembrie printr'o ședință solemnă, care se va ține în sala senatului, la orele 8 jum. seara, și va fi prezidată de M. S. regele. Iată programul serbării: 1. Cuvânt rostit de M. S. regele. 2. Cuvântarea dlui vice-președinte, general G. Manu. 3. Conferința dlui general C. I. Brătianu, despre: „Harta țerei după 25 de ani“. 4. Conferința dlui explorator Emil G. Racoviță: „Asupra expediției antartice Belgiane“. (Cu proiecțiuni electrice.) 5. Distribuirea medaliei comemorative și a „Buletinului“ numărul (jubilar) domnilor membri. A doua zi, 7 decembrie, la 7 jum. ore seara, va fi la otelul Capșa, banchetul membrilor Societății, prezidat de A. Sa principele Ferdinand, protectorul Societății Geografice Române.

Epoca lui Matei Basarab și Vasile Lupu. În sesiunea sa generală din 1904, Academia Ro-

mână va decerne și *Premiul Statului Eliade-Bădulescu*, de 5000 lei, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Epoca lui Matei Basarab și Vasile Lupu“. Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 septembrie 1903.

Cei doi Spenceri. Dl N. Basilescu, profesor de economie politică la universitatea din București, a făcut senatului acelei universități un raport asupra lucrărilor propuse pentru obținerea catedrei de economie politică la universitatea din Iași și în special asupra lucrării dlui A. C. Cuza „Despre populație“ premiată de Academia Română în sesiunea gen. din urmă. În acel raport dl Basilescu a zis că lucrarea dlui Guza e lipsită de valoare. La acest raport dl A. C. Cuza răspunde în o broșură, tipărită la Iași, ce poartă titlul pus în capul acestor rânduri. Iată și istoricul acestui titlu. Dl Basilescu afirmă în raportul său, că dl Cuza a confundat pe A. Spencer cu Herbart Spencer. Dl Cuza răspunde că un A. Spencer, economist, nici n'a existat, ci numai Herbart Spencer. Prin urmare al doile Spencer e invențiunea dlui Basilescu.

Noul local al arhivelor statului în România. Săptămâna trecută s'a inaugurat la București noul local al arhivelor statului Mihai-vodă. La aceasta ceremonie au asistat mitropolitul primat, ministrul instrucțiunii publice dl C. C. Arion, fostul ministru la aceleaș despărțământ dl dr. I. C. Istrati, dl Laurian secretarul general la acelaș minister, dl Gr. Ștefanescu membru al Academiei Române și profesor universitar, dimpreună cu alții. Înteu s'a făcut sfințirea apei. Apoi s'a urcat la tribună dl Onciul, profesor universitar și director al arhivelor, și prin o frumoasă cuvântare a făcut istoricul arhivelor. A respuns ministrul C. C. Arion, accentuând că nu putem spune că avem un adevărat palat, până când nu vom ști în mod fundamental ce zace sub acele prafuri și petece, pe cari dl profesor Onciul, ca un erudit istoric, le va lumina pentru binele tuturor.

Eforia spitalelor civile din București. Acesta e titlul unui mare volum de 968 pagini, scos la lumină în București de dl Al. G. Galeșescu, șeful serviciului spitalelor. Eforia spitalelor, ne spune autorul, ocupă primul rang între institutele de caritate din România. În spitalele Eforiei se adăpostesc și se caută gratuit ori ce om bolnav sărac sau scăpătat, care cere ajutorul spitalelor, fără deosebire de naționalitate și religie. Eforia are o avere cam de 65.000.000 lei, pe an un vinit cam de 300.000 lei, care se întrebuințează tot pentru susținerea de spitale. Averele ei s'a format din donațiunile familiilor Cantacuzino și Ghica, la cari apoi au contribuit și alți pioși. Eforia întreține 11 spitale cu 1270 paturi. Mai administrează și ospiciul de alienați de la Marcuța cu 340 paturi. Dl Galeșescu funcționând la aceasta instituțiune de mai bine de 20 de ani, a avut ocașiunea s'o cunoască, atât în acest timp, cât și din documentele și actele ce au resistat trecutului, pe care le-a avut îndemână. S'a creșut dar dator a publică totul într'un volum. O lucrare foarte prețioasă. Volumul e intercalat cu mai multe portrete și ilustrațiuni.

Concurs literar. Comitetul central al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din giurul Gherlei, publică prin președintele canonicul Ioan Papiu și prin secretarul

Dionisiu Vajda concurs pentru lucrarea literară a următorului subiect: „Cum va putea reformă, îndreptă și consolida învățatorul caracterul poporului prin mijlocirea școlii?” Premiul este de 50 coroane. Pot concurge numai învățătorii actuali din cercul reuniunii. Terminul, duminică Tomii 1901.

Reviste noue. *Revista liceului „Unirea” din Focșani* este o publicațiune nouă care a apărut la începutul toamnei curente sub conducerea corpului profesoral al liceului numit. Apare odată pe lună. Numărul prim ce ne-a sosit, conține lucrări din religie, de limba și literatura română, din istorie, geografie și matematică, exerciții și probleme, în urmă recensiuilor. — *„Revista Politică”*, care înainte de nouă ani a apărut la Suceava, apoi s'a continuat la Cernăuți, va apare de nou, sub redacțiunea dlui avocat dr. Matei Lupu, ocupându-se numai de politica Românilor din Bucovina.

TEATRU.

Reprezentăție teatrală în Beiuș. Precum am anunțat în nr. trecut, tinerimea studiosă din Beiuș a dat la 21 nov. n. o reprezentăție teatrală. S'a jucat, sub conducerea dlui profesor C. Ardelean, „Rămășagul” comedie de V. Alexandri. Persoanele: Teodorescu, particular bogat, dl V. E. Moldovan, stud. cl. VIII; Smărăndița, femeia lui, dsoara Gabriela Farkas; Tinca, vara ei, dsoara Friderica Erdélyi; Nieu, tinăr, dl Traian Sfârlea, stud. cl. VIII; Madame Frant, guvernantă, dsoara Sabina Andru. Zacheu: * * *

MUSICĂ.

Academie de musică și de artă dramatică în București. Duminică trecută s'a făcut la București inaugurarea Academiei de musică și artă dramatică în localul ei din strada Vestei nr. 15. Corpul profesoral al Academiei se compune din dnii N. Sp. Bădescu, St. Ciocărlan, C. M. Cordoneanu, G. D. Diamandopol, Mih. Dragomirescu, Mircea Dimitriade, G. Dupont, Richard Hartzler, Const. Al. Ionescu, D. G. Kiriac, S. Z. Lubici, G. Mandy, Chr. S. Negoescu, Virgiliu Popescu, Carlo Pedrazzoli, Petru Th. Șfetescu, Th. D. Speranța, Th. M. Stoenescu, Gh. Ștefanescu, George Ștefănescu, Dr. Ștefanescu, Ofelia Theodoru, Gh. Ventura și Dimitrie Voreas.

SCULPTURA.

Desvélirea bustului lui C. Exarcu la Ateneul din București. În săptămâna trecută s'a inaugurat în curtea Ateneului din București bustul lui Exarcu, prin o solenitate frumoasă. Au asistat dnii C. C. Arion, ministrul instrucțiunii publice, dnii V. A. Urechia, P. S. Aurelian, Gr. G. Tocilescu și alții, un public numeros. Serbarea s'a început prin imnul regal intonat de musica militară; apoi a apărut la tribună dl T. G. Djuvara, care a ținut un discurs arătând că stăruinței lui Exarcu se datorește ridicarea mărețului palat al Ateneului. După aceea a vorbit ministrul C. C. Arion, aducând călduroase elogi

lui Exarcu. A mai vorbit dl Cantilli din partea Ligii culturale române, dl Dervis din partea coloniei albaneze din capitală, dl C. Naum din partea societății macedo-române, aducând omagii memoriei lui Exarcu, care asemenea a fost macedo-român, apoi dna Smara a cărei cuvântare a fermecat întreg auditorul. În urmă a luat cuvântul dl V. A. Urechia și bustul s'a desvélit cântându-se „Deșteaptă-te Române!”

Bustul sculptorului Georgescu. Cetim în „Tim-pul” din București, că în săptămâna trecută s'a turnat acolo în bronz la școala de arte și meserii bustul mult regretatului sculptor Ioan Georgescu. Acest bust se datorește elevului său, sculptorul Dimitrie Pavelescu. Printre asistenți s'au remarcat: familia Georgescu, câțiva profesori, arhitecți și elevii școlii de bele-arte.

Monumentul Gloria României. Întru amintirea luptei pompierilor români cu turcii la 1848 pe dealul Spirei, în București, se va ridica un monument care se va numi „Gloria României”. Inaugurarea se va face la 20 novembre v.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Sfințirea capelei gr. ort. române din Budapesta. Românii gr. ort. din Budapesta, scoși cu proces din biserica ce o aveau în comun cu Grecii, de mai mulți ani nu mai puteau să asculte serviciul divin în limba lor. În sfârșit, după mai multe stăruințe, anul trecut s'au constituit în o comunitate bisericească, alegându-și sinod parochial în frunte cu dl dr. Iosif Gall și întocmind de ocamdată o capelă, într'un edificiu al fundațiunii Gozsdu. (VIII strada Hollo nr. 8.) Sfințirea acestei capele s'a făcut de către Pr. SSa episcopul Iosif Goldiș în duminică trecută, asistat de vicarul Vas. Mangra, de protosinectul Ioan Pap, de ieromonahul Ghenadie Bogoevici și de diaconul dr. Sueiu. Cântările liturgice le-a eșcutat corul tinerimei române sub conducerea dlui Leonida Domide. După serviciul divin, episcopul a ținut o frumoasă cuvântare, accentuând însemnătatea momentului. Apoi a distins cu brâu roșu pe ieromonahul Ghenadie Bogoevici, care ș-a câștigat mari merite la înființarea parohiei noue. În urmă a cununat pe dsoara Cațița Cimponeriu cu dl baron de Metzger, despre care raportăm mai la vale. Totodată a botezat pe fiul dlui inginer Iosif Onciu. La festivitatea aceasta a asistat toată colonia română din Budapesta, fără privire la confesiune. Seara s'a dat în onoarea Pr. SSale episcopului un splendid banquet în otelul „Cornul vânătorului”, unde s'au pronunțat multe toaste frumoase.

Adunarea școlii române de fete în Oradea-mare. Atragem atențiunea publicului nostru din Oradea și din împrejurime, că sâmbătă în 8 decembrie n. se va ținea adunarea generală a Societății pentru înființarea unei școlii române de fete în Oradea-mare, convocată de președintele Teodor Kőváry și de cassarul secretar substituit N. Zigre. Este de prisos să accentuăm ce mare însemnătate are scopul acestei Societăți și credem că publicul nostru își va face datoria prezentându-se în număr cât de mare. Adunarea se va ținea în localul institutului „Bihoreana” și se va deschide la orele 3 după miazăzi.

Jubileul universității din Cernăuți. În anul școlar curent, universitatea din Cernăuți intră în al doile pătrar de secol al înființării sale. Aceasta aniversare iubilară se va serba duminică în 2 decembrie n. în mod solemn. La orele 9 dimineața va fi serviciu divin în biserica rom. cat.; la 10 în biserica ort. or. seminarială; la 11 ședință festivă în sala sinodală a reședinței mitropolitane. Domniile sunt rugate a apare în frac. Galeria este rezervată pentru dame.

Ajutoare de stat sistate. Seminarul gr. cat. de băeți din Oradea-mare, fundat de împăratul și regele Leopold, primiă un ajutor de 2000 coroane; tot atâta primiă și fondul de preoți deficienți. Acum aflăm din „Tribuna“ că guvernul a sistat acest ajutor.

Adunare învățătorească. Despărțământul Bocșa al Reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeș s'a întrunit în adunare generală joi la 16/29 novembre în Bocșa-montană.

C E E N O U.

Hymen. *Dșoara Catița Cimponeriu*, fiica dlui Atanasiu Cimponeriu, jude de tablă r. în pensie, în duminica trecută s'a serbat în Budapesta cununia cu baronul Wilhelm Metzger de Hackenthal, primlocotenent în regimentul nr. 96 al armatei comune. La actul cununii, îndeplinit în noua capelă gr. ort. română de acolo, a pontificat Pr. Ssa episcopul Iosif Goldiș cu asistență strălucită. Nași au fost dl Iuliu cav. de Pușcariu, jude la tribunalul r. din Budapesta, cu dna născ. Catița Peția; participând tatăl și mama miresei, cumnatul mirelui br. Robert Collas, unchiul miresei Dionisiu Cimponeriu director de poștă și telegrafie din Seraievo cu familia, dr. Eugen Mețianu avocat în Brașov totodată și ca reprezentant al mitropolitului Mețianu, George Liuba inspector de poștă și telegrafie și alții. După cununie tata miresei a dat în „Hotel Național“ un prânz splendid, la care au participat afară de Pr. Ssa episcopul Aradului cu asistența sa, numai nașii și rudeniile cele mai de aproape, pronunțându-se mai multe toaste. După masă noua părechie a plecat în volagiu nupțial. — *Dl Emil Andreșan*, absolvent de teologie din archidieceasa Blasului și dșoara Anastasia Huza s-au serbat cununia în duminica trecută la Băla. — *Dl Iosif Comanescu*, absolvent de teologie din archidieceasa Sibiiului, s'a cununat cu dșoara Luisa Aldica în Zărnești la 12/26 novembre. — *Dl Mihail Ganea*, ales paroc în Veneția-inferioară și dșoara Valeria Comanicu s-au cununat în duminica trecută la Veneția-inferioară. — *Dl Ștefan Popovici*, învățator în M. Lazuri, Bihor, s'a logodit cu dșoara Gizela Bochiș, fiica învățătorului pensionat E. Bochiș din Oradea-mare. — *Dl George Sêrb*, asistent forestier c. r. la direcția bunurilor fondului religionar ort. în Cernăuți, în duminica trecută s'a cununat acolo cu dșoara Aglaia Procopovici. — *Dl Marian Groza*, candidat de preot în diecesa Caransebeșului, s'a cununat în duminica trecută cu dșoara Emilia Novac în Zorlenț-mare.

Despărțământul Asociațiunii în Cluș, care a dus-o cu chiu cu vaiu, din cauza regretabilelor nențelegeri, se va reconstrui. Spre scopul acesta comitetul central a delegat pe secretarul general dl dr. C. Diaconovich, care a convocat adunarea pe 12 de-

cembre n. după miazăzi la 3 ore în localul casinei române, care asemenea numai cu numele mai există.

Reuniunea femeilor române din Brașov, în adunarea sa generală ținută la 6/19 novembre, s'a constituit, precum aflăm din „Gaz. Trans.“ astfel comitetul: doamnele Agnes Dușoiu, Balasa Blebea, Elena Sabadean, Susana Laslo, Luisa Popescu, Maria Branșce, Maria Burduloiu, Elena Blebea, P. Daniu, M. Lpan, R. Chiuchumban și Amalia Chifa. Comitetul s'a ales presidentă pe dna Agnes Dușoiu. Pentru serbarea jubileului de 50 de ani al Reuniunii, se va alege un comitet aranjator.

A patra serată-dansantă în Oradea-mare, aranjată de tinerimea română la 23 novembre n., în sala cea mare a otelului Arborele Verde, a reușit foarte bine. Aproape toate familiile române spriginesc cu căldură laudabila întreprindere a tinerimei și astfel și de asta-dată s'a adunat un public frumos. Dansul vesel a ținut până la orele 12. A cincea serată va fi astăzi vineri la 30 nov. n.

Perecere cu dans în Pocei. Cetim în ziarele locale, că societatea de lectură „Concordia“ a poporenilor din Pocei, comitatul Bihor, a dat acolo în duminica trecută o petrecere cu dans care a reușit bine. Printre jocuri corul tinerimei a cântat diverse piese. Și toate aceste trebuie să le aflăm din izvoare străine.

Cercul Sindicatului ziaristilor din București a serbat duminică seara inaugurarea sa, într'un salon deasupra cofeteriei Riegler din piața Teatrului Național. Președinte de onoare s'a proclamat dl I. Kalinderu, membru al Academiei Române. Au mai fost de față dl Scarlat I. Ghica, directorul general al Teatrului Național, un ziarist italian și membrii sindicatului. S'au pronunțat multe toaste, printre cari s'a remarcat al dlor I. Kalinderu, Scarlat I. Ghica și Gr. Ventura. Serbarea s'a sfârșit după miezul nopții.

Sentință în procesul asasinilor bulgari. Curtea cu jurați din București a terminat săptămâna trecută joi la 9/22 novembre pertractarea procesului intentat bulgariilor cari au omorât pe Fitovschi și pe Mihăileanu și au complotat în contra vieții regelui Carol. Din cei 9 deținuți doi au fost condamnați la muncă silnică pe viață, trei la 20 ani, unul la 10 ani detențiune, unul la șapte ani muncă silnică, unul la 5 ani reclusiune și unul la 2 ani închisoare. Din cei fugiți, 6 enși la muncă silnică pe viață, 7 la 20 ani. Între cei condamnați, în contumacie, la muncă silnică pe viață, este și Boris Sarafoff, președintele comitetului din Sofia.

Progres mare la Orăștie. Institutul de credit și economii „Ardeleana“ din Orăștie s'a lărgit terenul de activitate, făcând financiarea întreprinderii electrice a orașului și regulând afacerea morii de vapor, ambele pân' acuma ale lui Rudolf Kaes. De acum amândouă au trecut pe 30 de ani în administrarea institutului „Ardeleana“. Moara a luat-o în întreprindere comerciantul Ioan I. Vulcu din Orăștie, întovărășit cu comerciantul I. Comșa din Seliște. Deschiderea s'a făcut în ajunul serbatoarei Gavril și Mihaiu. Din incidentul acesta, întreprindătorii au dat în seara aceea un banchet.

Palatul național din Cernăuți. Societatea pentru cultura și literatura română din Bucovina, cumpărând în Cernăuți otelul Weisz, îl adaptează pentru a-l preface palat național. Lucrările restaurării

DIN LUME.

a fost incredințate arhitectului Gessner. Acesta, scrie „Timpul“ de acolo, a avut nenorocita idee de a transforma fațada unui edificiu clădit în elegantul și armonicul stil al renașterii italiene, în o fațadă după stilul secesionist, acoperind-o cu cahle (plate jmulțuite) de colorile cele mai bătătoare la ochi. Câtă vreme ele au fost acoperite de scânduri și schele, nu ne-am putut da o judecată definitivă asupra impresiei ce o fac. Azi desvelite fiind, trebuie să constatăm cu părere de reu, că fac impresia cea mai rea ce se poate. Consiliul comunal al Cernăuțului, considerând impregiurarea că palatul național este situat pe piața principală a capitalei, n'a putut trece nepăsător la ordinea zilei peste aceasta rătăcire estetică. Basat pe stipulațiunile § 29 ale ordinei de clădire, care sună: „colori bătătoare la ochi pe fațadele stradelor nu se pot admite sub nici o condițiune“, magistratul a decis în ședința sa din 14 noiembrie an. c. a-1 ordonă arhitectului Gessner despărțarea acelor plate albastre și strălucitoare“.

Au murit: *Emilia Ramonezai n. Nemeș*, soția dlui dr. Vasile Ramonezai, avocat în Gherla, la 24 nov., în etate de 25 ani; — *dr. Ioan Nemeș*, avocat în Sibiu, în duminica trecută; — *dr. Ioan Rațiu*, canonic lector în capitulul mitropolitan din Blaș, la 27 noiembrie, în etate de 60 ani. Reposatul a fost un canonist distins. A scris mai multe lucrări, ca: Dreptul bisericesc, Dreptul matrimonial, Etica creștină etc. S'a înmormântat joi.

Haina de mireasă a reginei Wilhelmina din Olanda se pregătește acum în școala artistică de brodat din Amsterdam. Toate elevele lucrează pe întrecute pentru ca prețioasa haină să fie gata pe 17 ianuarie, când va fi cununia frumoasei regine. Pentru ca lucrul să fie mai cu spor, se face așa, că stofa menită pentru brodat se întinde pe o cadă și apoi o parte a elevelor împung cu acul de-asupra, iar celelalte colege ale lor stau așternute pe covoare și trag acul din josul cadrei și-l împung iar îndărăt. La espresa dorință a reginei desemnurile necesare le execută însaș directoara școlii.

Desființarea batistelor de busunar. În „Revue d'Hygiène et de police sanitaire“ doctorul Guyot atrage atențiunea pericolului pe care-l presintă batista ca mijloc de molipsire a diferitelor boli. Dr. Guyot propune desființarea actualelor batiste și înlocuirea lor prin batiste de hârtie, destinate să fie arse după ce au fost întrebuințate. În loc de a pune scuipători publice pe strade și în toate localurile, unde se adună lume multă, autorul propune să se pună un soi de cutii, după un model, pe care l-a și făcut deja, și în care se poate băgă lesne batista de hârtie, iar aparatul nu se infectează până ce se nimicesc batistele. De asupra acestui aparat stă un distribuitor gratuit de batiste de hârtie. Aparatul, printr'un procedeu foarte simplu, se poate lesne curăți.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ALDÁS NR. 296 b.)

PRIMARIA COMUNEI BUCURESCI

Direcțiunea Comptabilității

SITUATIUNEA

Veniturilor comunale la 31 octomb. 1900 comparativ cu acelea din perioda corespunzătoare a anului 1899—1900

Capitolul	NATURA VENITURILOR	Evaluarea bugetară anuală 1900—1901	INCASĂRI		DIFERINȚE					
			1900—1901	1899—1900	Plus	Minus				
I. Venituri ordinare										
1	Venituri directe	1438300	539839	36	572559	49	32720	13		
2	„ indirecte (accise)	8045400	5986380	85	4570914	90	584534	05		
3	„ din bunuri comunale	659500	408832	15	454955	30	46123	15		
4	„ „ servicii comunale	1336500	706342	85	776489	65	70146	80		
5	Subvențiuni	561252	328856	—	323496	—	5360	—		
6	Contribuțiuni pentru drumuri	1650000	777869	55	738707	95	93161	60		
II. Venituri extra-ordinare										
7	Venit. cu destinațiune specială	160161	77091	35	101627	60	—	24536	25	
8	Diferite venituri	105000	131658	94	44232	61	87426	33		
9	Din excedentul exerc. 1898-1899	568951	568951	79	—	—	568951	79		
10	Subvenț. d.n fondul casei Luc.Oraș	96000	47826	50	—	—	47826	50		
—	Remășițe din eserciții închise	—	183760	68	50367	25	133393	43		
Total		14621065	7757410	02	7633350	75	882119	65	758060	38

Se certifică

Plus lei 124.059.27

p. Director C. Demetrescu.

p. Șeful bioului scriptelor C. Catzian.